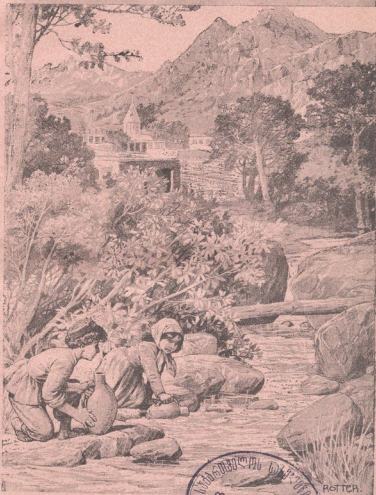

საქართველოს მუკანალი

საქართველოს
მუკანალი

ნაბადული №1

იანვარი 1907 წ.

შინაარსი

I—წრუწუნა.—(ლექსი) შ. მღვიმელისა	3
II—ახალწლის ღამე.— დამ. დეკანოზიშვილისა	5
III—დაგორდა ქოთანი და იპოენა ხუფი.—ჯაფარიასა.	14
IV—რუკას მნიშვნელობა	21
V—გესართობი.—1. გამოცანა-ხუმრობა,—2. შობის ხის შოსართავი.—3. რებუსი	27
VI—„ნაკადული“-ს შინაარსი 1906 წლისა.	29

კ 24

ნაკადული

წელიწადი მესამე

მოგილოცებთ ახალს წელს,

ჩემო წარსულს და მომავალს!

თბილისი

ელექტრო-მსტამბავი წიგნების გამომცემელ ქართველთა ამხანაგობისა.

1907

შინაარსი

I—წრუწუნა.—(ლეკი) შ. მღვიმეაძის	3
II—ახალწლის ღამე.— დიმი. დეკანოზაშვილისა	5
III—დაგორდა ქოთანი და იპოვნა ხუფი.—ეუდაიასი.	14
IV—რუკას შნიშენელობა	21
V—გასართობი.—1: გამოცანა-ხუმრობა,—2. შობის ხის მოსართავი.—3. რებუსი	27
VI—„ნაკადული“-ს შინაარსი 1906 წლისა	29

წრუწუნა

218

უნი აიღო წრუწუნა
ტბილები აუკაწესა,
სუეველაფერს უწვიდა,
რასაც ნატრობდა, რაღაც სწავდა.

ათასწაირი საჭმელი,
მრავალი სიღუეულობა
და ეელის საკოკლოზინო
ურაბის ტკბილეულობა;

რომ დაინახა ნაწუქი,
— ეფურო თხილი და კაკალი —
შირსე ღიმილი მოადგა
და თან აუტედა კანკალი.

თვალი მიბუღო-მობუღო,
კმირს თავს სიფრთხილით მოექცა;
რომ ვერსად ნახა ფისუბა,
მაგიდან თავსეღ მოექცა.

ეველაფერს კბილი დაადგა,
 კულს არ დააკლო სასმელსა;
 ტკბილეულობაც მიირაჟა,
 ხელი არ ახლო სასმელსა.

— „კაცნი ვართ, იქნებ დავითრო
 და გავხდე სასააცილოა;
 ან გზაში სადმე შევიქნა
 კატების საზირ-კბილო“...

გამოძღა, გამოიფურდა,
 თავს უთხრა: ახლა წადიო
 და მიულოცე შვილებსა
 ახალი წელიწადიო.

დიდათა კმაძღობთ, ბაჟშეკბო,
 ფისო რომ არ გუბეთ გვერდითო;
 დიდხანს იცოცხლეთ, გუთაუკათ,
 და ტკბილად დამიბერდითო!

ეს უთხრა ბაღილებს წრუწუნამ
 თავის ცოდვილის ზირით
 და შვილებისკენ გასწია
 კბკლებითა და თხილითა.

შ. მლიძელი.

ახალწლის ღამე

(მოგონება)

ახალწლის ღამე იყო. ჩვენს სიხარულს საზღვარი აღარა ჰქონდა; ვცდუკავდით, ერთს ალაგას ვერ ვისვენებდით მე და ჩემი ძმა ლევანი. ჩვენი ცელქობით გაბეჭრებული დედა ხან კვიჯავრდებოდა, ხან კვიუვაუბდა, მაგრამ ეოველივე ამოა იყო. შებინდდა თუ არა, დედამ ბუნარი ანთო, საახალწლო კუნძებს საამურად გუგუნნი გაჰქონდა.

ის იყო, დედა მაგიდას მიუჯდა და დამბალი ნუშით სავსე ჯამი მიიწია თავისკენ, რომ ჩვენც აქეთ-იქით ეძმაკებივით ამოვუჯექით კვერდში. ჩვენი ურადღეობა სასუსნავს ჰქონდა მთლად მიქცეული და სულ-განაბულები ველოდით, აცა, ახლა გაუცურდება დედას ხელიდან ნუში, აცა ახლაო და მხად ვიუავით, მამინვე ხელი კვერტაცნა. სოკჯერ ჯამისკენაც გავა-ცოცვბდით ხოლმე ხელსა, რომ ორიოდე მარცვალი აგვეწა-

ჰნა როგორმე, მაგრამ დედას იძვიათად თუ გამოეპარებოდა
 ჩვენი წუწკობა და ხელის ზურგზედ მაძინვე რაკვანს მოა-
 დენდა სოღმე ლეკვანის დაღაბანდის ჯონს, რომელიც საკუ-
 რრივ ჩვენ მოსაკერებლად ეღო კვერდით. ვაი, რომ იძვიათ-
 თად უცურდებოდა სოღმე ნუძი, ჩვენ-კი ტყუილ-უბრალოდ
 ცქერისაგან ნერწყვად ვილეოდით. აკერა, კარგა მოზრდილი
 ნუძი, ღვთის წებლობით, როგორღაც გაუსხლტა ხელიდანა
 და მავიდახედ წკაპა მოიღო. მეც და ლეკვანსაც მაძინვე თვა-
 ლები ვაჭეიტო და ვეცით საჩქაროდ; აღარ ვიცოდით, ვინ
 ვინ დაასწრობდა. ის-ის იყო ლეკვანმა ხელი წაატანა, მაგრამ
 აკი, ჩემდა სასიამოვნოდ, იმასაც გაუცურდა სველი ნუძი! დავ-
 ტაცე ხელი და თვალის დახამხამებახედ ჰირისაკენ გავაქნე.

— იუ, იუ, იუ! გული ჩამოესანა, რა კემრიელია, ლეკვან!
 მერე, რა მსუქანი იყო! — წავუძახე გამოჯავრებით მძინა და
 რამდენჯერმე ხელი დავისვი გულზედ.

ლეკვანი უთუოდ იტირებდა იმავე წამსა, რომ დედას მის-
 თვის რამდენიმე ცალი არ მიეწოდებინა.

— ჰა, აბა, კინძლო, აღრიბლდე დეკვანდელს დღეს! და-
 გმკვებება და მერე ნახე! — უთხრო, ლეკვანს და შემდეგ მე მო-
 მიბრუნდა: — თუ არ შეგეულანა, მე ვიცი, ღმერთი გაწურე-
 ბოდა!

— ბიჭოს, რამდენი მოგცა, მე კურკავ! — შეუძახე, საჭ-
 მელი რომ შევაგულე ლეკვანს და თან მივვალურსე. — მეც მა-
 ჭმევე, არა, ლეკვან?

— დიხ-დიხს! როგორ არა! წელან რად წამართვი! — თქვა
 და თანაც უკან დაისია ლეკვანმა.

— მე და შენ აკი ამხანაგები ვართ? — არ ვემკვებოდ,
 მაინც.

— როდისაო? ვი მოვასხენა?

— დიდ-სუთმაბათს არ იყო, რომ დაჰქეცობრდით, კაცო?!

— როდისა?— დაჰქეითსა ლევანი და თან გულიანად. გა-
დისარხარა.

— როდისა და, როდინობის კვირასა!— წამოვიძახე გა-
ბრაზებულმა, რადგანაც ლევანმა უკანასკნელი ნუშიც ჰარი-
საკენ გააქანა.

დედამ ბოლოს მეც გადმოძიგდო რამდენიმე ნუში, ოღონდ
გაგზუშებულთქვი და ისედაც დაღალული დედა ახლა სიცილით არ
მოძეჰანცა.

— უჰ. მადლობელი ვარ, დედიჯან! აღარ მინდა, გმად-
ლობ!— გაგზუშრე სელახლად დედას; თან-კი ჰაი-ჰარა ორივე
მუჭას ვუძევერდი, — ეგება მეტი მოძეცეს-მეთქი.

— აღარ გ'ნდა? აქ მოატა მამა!— წამოიწია დედამ ჩე-
მსკენ.

— არა, არა, გეგზუშრები! ამასაც ხათრით გიანსლები, დე-
დი, თორემ განა მინდა.

— აი, მე კუდრაჭავ, ძენა! სულ ვგრე უნდა იმასხრო?
უი, ქა! ე თაფლი კინაღამ დაჰეწვა ამათს ებედობაში. ადექით
აქედგან დაიკარგენით, თქვე შაიშენებო!— დაგვიტატანა ხუძრო-
ბითვე დედამ და სამფესა 'სედადვარსედ ბუნარში მედგმულს
ქვასს მიუბრუნდა; მოსჭიდა სელი ციცხუსა და გამალებით და-
უწეო რკვა.

ლევანმა დრო ისელთა ამ დროს და სელი ჯამისკენ გაა-
ზარა, მაგრამ დედამ უცბად მოიხედა და უკანვე წაიღო.

— აცხა, აცხა!— დაუძახა დედამ, — ე ჯამი აქ მოძეცი.
მადლა, მადი, თაფლს მოურიე, არ დაიწვას, თორემ აცხასედ
მომავონდა, წელან დედალი დაუტოვე სამწარეულოში და კატამ
არ შეჰამოს.

მე თვალის დახამხამებზედ დედასთან გაეხნდი და ემმა-
კურს ნ დიმილით ჩავეკითხე:

-- რა ბძანე, დედილო?

— ოჰო, ჰო, რა არგასაძვე...—კინაღამ წამოსცდა დედანს უნებურად წვევლა, მაგრამ შოაკონდა, რომ ასალწლის დამე იყო და გაჯანყებულმა, მოუფიქრებლობით, უფრო-კიდამლაძა:— შე არამზადავ, კინაღამ თავი დამაწვევლინე ამ ბედნიერს დღესა!

— კინაღამაო, თორემ მე ვიცო, არ დამწვევლე! „არამზადა“ რაღა სააღერსოა!—წავიბუტბუტე ეძმაკურად და ქვაბს მივუძარჯვე.

— ვისი ბრალია? ასტუდები სამკლე გოჭიკითა და აღარ დადგები. ამდენს ჩინინსა და ეაუნში ერთხელაც არის წამომცდება,—მითხრა დედამა და გარეთ გავიდა, ნუშით სავსე ჯამიც თან გაიტანა, რომ არ შეგვეჭამა.

მე ბევრი აღარ მიცდია, დროთი ვინარგებლე, ერთი ღაზათიანად ამოვურიე ციცხვი თაულში და გალოკვა დავაზირე. მაგრამ ვიცოდი, ცხელი იყო; თაულს ჯერ ისევ ოძსიუბრი ასდიოდა, მისი საამური სუნი ცხვირის ნესტოებში მიღიტიანებდა. ლევანიც,—სად იყო, სად არა,—გადმოხტა ტახტიდგანა და ერთს წამში ჩემს გვერდით გახნდა, მძიმედ გამოძეჭიმა გვერდით.

— უშენოდ ხომ არა იქნება-რა! პროფესორივით რომ გამოძეჭიძე აქა, რაო ასლა!—მივუბრუნდი დაუზატრიყებელს სტუმარს.

— შენ ხომ ფილოსოფოსივითა სინჯავ თაულსა, გემრიელია თუ არაო?—მიზასუსა ლევანმა და ზაწაწინა წარბები მრისხანედ შეიკრა.

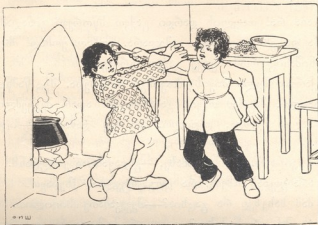
— მე რომ მიუერებ რა! მე მოვურიე კიდევს... შენა?

— მეც მოვურიე, რა დიდი საქმა მავის მორევა!—წაიბუტბუტა ლევანმა და თითი ციცხვს წამოატანა.

— სად მოძვრები, სადა? რა მსუნავ კატასავით ვეველებს თითხა სტანტრავ?— შევუტეე ძმას, თითქოს მე-კი არ წავატანდი თითხა, ცხელი რომ არა ყოფილიყო.

ლეკანმა ზაწაწკინა ხელები მუხლებზე დაიწყო, უფრო ახლო მომიცუცქდა შელასავით.

„ღაგვიანებო ღღარ შეიძლება!“ გავიფიქრე ჩემთვის, თაფლიანი ციცხვი ჰეარში გავუქან-გამოვაქანე გასაცივებლად და თითოთ დავაბირე სინჯვა, მაგრამ ვინ დამაცადა! ლეკანმა ჩემსედ უწინ გამოაქანა თითი ჯერ ისევე ცხელ თაფლისკენა. მე ციცხვი განხედ გავწიე, ლეკანმა თითი გამოაეოლა და უცაბუდად მივ თვალში დამატეკა. გავბრახდი; წამოვიღე საჩქაროდ თაფლიანი ციცხვი და თავში დავცხე ლეკანს, რომ თმახედ მიჰკვროდა. მოგვივიდა წხუბი, თუმცა არ ვიცოდი, რახედ ვწხუბობდით: ხარტემახედ თუ ციცხვხედ, მაგრამ ეს-კი მახსოვს, რომ ბოლის ორივენი ციცხვს ვადექით და ვლოკავდით უაცხაუფცხითა. ციცხვი მალე გარეცხილს დაემსგავსა, ისე მოვლოკეთ, მაგრამ მსუნავს, გაბრწეინებულს თვალებს მაინც ველარ ვამორებდით. ლეკანს თაფლი ბევრგანა ჰქონდა

მოსხეპული: თბხედ, ცხვირხედ, ოუხეზხედ, ვურხედ, ერთი სიტყვით, საცა უნდა გენახათ, თაული ეცხო ვეველგანა. მეც-კი მეტეობოდა მსუნაგობის ნიძანი. ბოლოს ციცხვი ქვაბში ჩაუდე და განხედ დაჯუქეი. სულ დამავიწყდა, რომ მოსარეგად დამტოვა დედამ, რომელიც ოთახში შემოსვლისთანავე ქვაბისკენ გაიქცა.

— აბა რა! თაულის დარდი გაქვთ სწორედ! კინაღამ არ დამწვარა და ეს-კი განხედ გამჯდარა. ეოხად, ეოხად! მსუნაგობის ნიძანის რამ ზედვე გაქვთ ორივესა.

სახქაროდ ხელი მივისვა-მოვისვი სახეხედა. მეც წამწცხე-ბოდა თაული, ძაგრამ თავის გამართლება აღარ შეგვეძლო.

— ძალვა სწამდა, დედილო, და მეც დამიძახა,—იცრუა ლევენძე.

— მე-კი არა, შენ დამიძახე,—გადავაბრალე ლევენს.

— არა დედას მხედა! რა ცრუნენტელაა, ჰხედავთ!

— ძამ სახეხედ რა გაცხია?—შევეკამათე სიცლით.

— ეს შენ რა წამისვი? დედა არ მომიკვდება, ეგა ჰლო-კავდა ციცხესა!

— შენ-კი არა? აბა, ახლა ეგეც დიფიცე!

— რათ უნდა დავიფიცო, რა! მე დღეში ერთხელ ვიფიცავ ხოლმე მარტო,— იუარა ლევენძე.

— ორივე ანგელოხები ხართ,— ჩაერთა ლაზარაკში დედა. — ორივეს გეტეობათ წუწეობა.

რად გვეთქმობა, გავხუძდით. მე უცბად რაღაცა მომი-გონდა.

— დედი, დედილო!

დედა ხმას არ იღებდა.

— დედა-მეთქი, რა ვქნა! დედა!

— რა გდეგდა? რა იყო, რა გინდა?

— სუთი სათია აგერ, გეძახი და ხმას არა მცემ,— გავ-ჯაბურდი ვითომ.

— ერთ სომ არა ვარ; ხომ მესმის და სხვა რაღა გინდა?

— ერთ კბი ლექსს გმტყვი, დედილო, — დაუწვევ ალერსიანად, — მაგრამ იმ ზირობით, თუ გოზინაყს მაჭმევ.

— სთქვი, რა! ვინ ვიძლის?

— დახუთ! რით ვერ გავიგე, რომ, თუ ვიტყვი, გოზინაყის უნდა მაჭამო.

— კარგი, ჭო, სთქვი!

— ჯერ მაჭამე!

— ე-ეჰ! წამოიძახა ილაჯ-განწევკიტოლმა დედამ.

შეძებინდა, სულ უარი არა სთქვას-მეთქი და დავიწვევ:

— იწილო-ბიწილო, შრომანო-გვრიტი...

— გვრიტი შენა და შენს თავსა, რომ სუ მასხარობაში აღბეჭდებ ამ ქალბაქი-დღესა. შენს ებედობაში კინაღამ თაფლი გადმოძივიდა ეს მერამდენეთა! — გამაწვევკიტინა ჩემებური ლექსი დედამ და თაფლი გადმოდგა.

ლეკანი სითხითებდა, სიცხის კვლარ იმაგრებდა. ბარემ დედა ჩემსაც უცინებოდა, მაგრამ თავს იმაგრებდა, რომ უარესად არ შეეკვეწუსებინა ჩვენი ცვლქობითა.

— ეგ რა ჩემი საქმება! გოზინაყი მაინც უნდა ავიდოს. სამი ნაჭერი მერგება.

— გოზინაყი-ვი არა, ის არ ვინდა! შენ მაგისთანა ლექსები მითხარი სოღმე და...

— ბიჭოს, ვის გაუგონია? ლექსი მათქმევინე და აღარ ვინდა ზირობა შეასრულო? — აღარ ვხუმრობდი მე.

— შარშან ამ დროსაც ეგ ლექსი მითხარი შენა.

— მერე, რა არის? შარშან რომ ახალი წელიწადი იყო, წრეულს აღარ უნდა ეოფილიყო?

— კარგია ერთი, შენს გასრდასა, სუ მაწუხებ!

— ორი ნაჭერი მაინც მომე!

— ერთსაც ვერ უსუნებ.

— კარგი, მაშ, ერთი მაინც მოძე, — ჩავაცვიდი დედას, ვგება გამომეცინცლა როგორძე.

— ნახევარსაც ვერ მიიღებ.

— არც ერთსა, არც ნახევარსა, — სადაურია?

— აქედან დამეკარგე, თორემ, ღვთის წყალობა მაქვს, იმდენი გირტება, ნახევარიც ვერ დათუბლო.

ახლა-კი განუძება ვირნიე, კუთხეში მივჯექი.

— დედი, გინდა, მეც გითხრა ლექსი? — წამოყო თავი ლევანმა.

— ერთი შენა ხარ ანგელოზი!

— კვი ლექსი ვიცი, დედილო, თუ მაჭმევე!

— შენც „იწილო-ბიწილოს“ იტყვი, არ ვიცი?

— არა, დემურთან! ვაძობ, აი!

„დედავ, თაფლი მაჭამე, კოვსი გამალოკინე!... — წამოიძახა ლევანმა.

მე ხითხითი ავიტყე. დედას ჰირს დიმილი მიყრია.

— ეს მაიძუნი, ესა! თვალით არა სჩანს, და ეს-კი უფრო უარესია. ვერ უეურებთ, ამ ხნის დედაკაცი ღამის არის გამოძურეონ თავის მასხარობითა, — შეკვთათხა დედამ...

ამ დროს საათმა თერთმეტი დარეკა.

— თერთმეტი საათმა და ისევ ზეხედა კრიან! ადექით, დაეუბრენით, ხვალ ადრე უნდა ადგეთ.

სწორედ მოგახსენოთ, გოზინაჟისა და თაფლის თვალის მოძორება ძალიან გვეძნელებოდა, არა ვდგებოდით. დედამ, რასაკვირველია, შეგვნიძნა და მოკვიალურსა.

— აბა, ვინც ახლავე დაწვება, გოზინაჟს ვაჭმევ და ხვალ კიდევ ხურხულებს ვახუქებ.

ჩვენ მაშინათვე წამოვსტით, მივირბინეთ დედასთანა და, რაც-კი შეგვძლო, დიდ-დიდს ჰირებს ვუდებდით შოშიებივითა.

დედამ ზირობა შეასრულა, თითო ნაჭერი კოზინაზე მოკვდა, ძაგრამ ჩვენ მანც ადგილიდგან არ ვიპროდით, ზირებიც ისევ დაღებული გვექონდა: მეორე ნაჭერს ვკლავდით. დიდ-ხანს ვიკავით ასე გახერხებული. ბოლოს, მთელის დღის ცეცქობით დაღბლულებმა ძართლა დაუბღეთ ზირები, ერთი მადიანად დავაძოქნარეთ, და ზირს ჩაღა-გამოვლებულნი ჩვენ-ჩვენს ლოკინში ჩავწყქით. სანამ ძილი კარგა მოკვერეოდა, დრო და დრო მანც ამოვუოფდით სოღმე თავს საბნიდანა და ჩვენს სასურველს საჭმელებს გადავხედავდით. კოზინაზე და სხვა ტკბილეულობა კონებაში დრმად ჩატევა. ასე რომ ძილშიაც-კი დიდ-ხანს ვიძხვდით თურმე:

- ჯერ ცხელია, დაიცა!...
- დედაჯან, კოზინაზე მჭამე!..

დამ. დეკანოზიშვილი

ვაგთრღა კოთხანი და ივთვნა ზუზი

მ

ზიანი, კამკაძა დღვა. მეჭურჭლის ესოძი დიდი ჩახა-ჩუსი და წკარა-წკური ისძის. გამოეზიდუბიან მქეხედ განსძრობად სხვა-და-სხვა ჭურჭელს:

ქვევრებს, კოკებს, ქილებს, ლიტრებს, ქოთნებს, კოჭბებს, ჭიჭილებს, ლაძბაქებს, ჯაძებს ჯაძფილებს, სუსლუსანებსა და სს.

დიდი სივიწროვეა ესოძი და აძატომაც არის განსურებული წკარა-წკური და ჩახა-ჩუსი. ბევრძა წერწეტა და ჰრანჭია ლიტრამ ძოიტესა კისკრი ამ ალიაქოთძი. ბევრს გპრდები ჩემკურა, ბევრს ჰირი ძონტედა, მაგრამ ვინ იეო გამკითხველი?... დამტრეულს ჭურჭელს მეჭურჭლე მოჭკიდებდა სოლმე ხელსა და ძორს გადისჯრიდა სანაგვეხედა.

მაგრამ ეველახედ მეტად საქმე გააჭირა ერთძა სქელ ძირა ქილამ. ისე მოამტრევედა იქაურობასა, როგორც კამქი ჭაღაძი. თან მკდიდურად იძხდა: „განი, განი! გზიდვან ჩამომეცაღეთ, თორემ სულ მიკლევწავთო!“

— ნელა, ე, მოობილო, მუცელი არ წამინგრო, — ეუბნებოდა წვრილბა სმით კოკა.

— ვაიჲ, დედაჲ, ვაიჲ, ეური მოძვარდა, — ღრიალებდა ზატარა კოჭობი.

მაგრამ ქილამ ეურიც არ დაიბურტვა, ერთი ორჯერ კიდევ გადაიარა, ეირამბლა, გზასეჲ ვინც დაჰსვდა, ეველას თითო მუჯღუგუნს უთავაზნა და ბოლოს ერთს დიდს ქვევრს დაეტება მუცელში.

— აი, წახრუძელა მაგ კაბერიდის თავში! — დაიღრიალა ქვევრმა. — ერთს წუთს მინც არის მომასვენეთ. მერე რა ტკბილს ძილში ვიუვაჲ, და ამ წუკია ქილამ-კი გამომადვიშა. ოჲ, არ მესწარებოდეს, გადავკორდებოდი და ისე მიგლეწავდი, რომ ლუქმა-ლუქმით ქვეუღიუვაჲ....

მეჭურჭლეჲმ დავორებული ქილა აიღო, სსვა ქილებთან დადგა. ერთი დიდი ხროვა იყო ქილებისა. ეველას ზირები დაუღოთ სულელებსაკით და გაკვირვებულები იუურებოდნენ აქეთ-იქით: ვერა გაგოთ-რა, სად იუვნენ და საიდგან მოსულიუვნენ.

ამ ცოტა ხნის წინად ევება გროვა იყო ტაღახისა აი აქ, სწორედ ამ ესოში. კარვად ახსოვს აკერა ამ მადლის ქოთანს, როგორა სჭელეტდა და ჰსელავდა ტაღახს მეჭურჭლე თავის შიშველა, ჭუჭუიან ფეხებითა. ეს ქოთანისც ტაღახში იყო არეული და მასაც ბევრჯერ ჩუთავაზნეს ფეხი. ეს-კი არ იცოდა, ასე რისთვისა ჰსელავდნენ. ესლა-ლა გაიგო და მიჰსვდა ეველაფერსა.

მაგრამ ეველა მასაკით გონიერი ხომ არ იყო. დანარჩენი ქოთანები და ქილები ზირდალებულები იდგნენ ისევე და ვერაფერს მიძხვდარიუვნენ.

— ამხანაგებო, — მიუბრუნდა ის თავის გარშემო მდგომს ჭურჭელსა: — ჩვენ ეველანი ძმები ვართ, ეველანი თინისგანა

ვართ ვაკეთებელი. რა ვივებით ჩვენ აქამდის? ტალახი და სხვა არაფერი. ახლა რაღა ვართ? ახლა ჩვენ სასარგებლო ნივთები ვართ, ჭურჭელი, გვერდი. უზუნოდ აღმაინი ვერ ვასძლებს ვერც ლხინში და ვერც ჭირში. ამიტომ, გილოცავთ ეველას ახლად დაბადებასა და ახალს ცხოვრებასა, ღმერთმა დიდხანს გაცხოვროთ ბედნიერადა!

ამის შემდეგ-ღა მიჭხუდენ ქილები და ქოთნები ეველ-აფერსა და მიულოცეს ერთმანეთს ახლად დაბადება.

მაგრამ თუ რამ საფრთხე მოელოდა მათ, ეს-კი ვეღარ მოიფიქრეს.

არ ვასულა რამდენიმე საათი ამ ამბის შემდეგ, რომ მე-ჭურჭელემ დაუწეო ჭურჭელს სადღაც წიღვა, რაც მზესუდ გამ-ძრადლი ჭურჭელი იყო, სულ ვაზიდა.

ეს ამოდენა ჭურჭელი სადღაც ბნელაში ჩაუძახეს: მიწაში-ამოკვანილი ოთხი კედელი სულ ჭურჭლით ამოავსეს.

ეს კიდევ არაფერი, მაგრამ უცებ ძირიღვან ვაუხნდათ უშველებელი დიდი ცეცხლი.

— არიქათ, თავს უშველეთ, სახლი იწვის! დაჭვირეს კოკებმა.

მაგრამ საით ან როგორ უშველიდნენ თავსა? სად წავი-დოდნენ? ცეცხლი თანდათან უფრო ძლიერდებოდა.

— ვაიმე, დავიწვი! — მოისმა ქვევიღვან საღვინის ღრიალი.

— მიშველეთ, ბოლმა დამხრწო! — უვიროდა სქელ-ძირა ქილა. სხვებაც ბევრსა ევიროდნენ, მაგრამ მშველელი არავინ იყო.

ბოლოს ცეცხლი ისე გაძლიერდა, რომ სულ დაუარა ორძოსა.

მაღალმა ქოთანმა სრულებით იქედი გარდაიწვიტა: ეს არის ეხლა-კი დავიღუპეთო.

რა მოხდა ამის შემდეგ აღარავის რა ახსოვდა.

მეორე დღეს რომ ძაღლი ქოთანს გამოერკვა ღიმილი მისი იდგან და მიხედ-მოიხედა, ძლიერ გაუკვირდა: ისე იმავე ესოში იდგა და მის კარშია წინანდებურად სხვა-და-სხვა ჭურჭელი ეწყო. მხოლოდ ესლა სხვა ფერი ჰქონდათ: წინად სულ ვეითლები და უფროები იყვნენ, ავადმყოფებსა ჰკვანდნენ; ესლა-კი ვეილანი წითლად იყვნენ დაბრწყინები. „აღბად ცეცხლში ეოფნა ჯანსაღობისათვის კარგი ეოფილა!“—გაიფიქრა გულში ძაღლმა ქოთანმა. „მაგრამ, ნუ-თუ ასე უნდა ვეწყოთ ერთ-თავად გაუნძრევლად? ეს სომ მეტად მოსაწვენია... ას, ნეტა ფეხები მანცა შექონდეს და სიარული შექმლოს, რომ საითმე გავისეირო, ქვენიერება დავათვალიერო!“...

ამ ნატვრამი იყო, რომ უცებ ვიღაც კაცმა შემოეო თავი ესოში.

- გამარჯობა, მეჭურჭლე!
- ვაგიმარჯოს!
- ერთი კაი ქოთანს მინდა, თუ გაქვს, მომიდე.

— ვახლავს, შენი ჭირიმე; მაღონ კაი ჭურჭელია, მძვენივრად გამოძვეარია; ეს-ეს ზრის ესლა ამოვალავე ქონდგან.

მოსულმა კაცმა ჭურჭელი დათვალიერა და მძღალს ქოთანს წაბულო ხელი.

- აი, ეს ქოთანს მომიდე, — ეთხრა მან, — რა ღირს?
- მაური, შენი ჭირიმე.

- კაცმა ამოიღო მაურიანი და მეჭურჭლეს მისცა.
- აბა, ამისი სუფიც მომიცი, — ეთხრა კაცმა.

მეჭურჭლემ ძებნა დაუწყო. სინჯა ხან ერთი, ხან მეორე სუფი და ბოლოს ძლივს იპოვა ისეთი სუფი, რომელიც ამ ქოთანს გამოადგებოდა. ქოთანს სიხარულით ცას ეწყოდა: ერა კაი ქუდი დამსურესო! — ფიქრობდა თავის გულში.

აბრძენეს მერე ჩვენი ქოთანს და ვირსედ ჩამოჭკიდეს. გუდგუნს გსხა. ბეერი იმგაზერეს. ქოთანს მგზავრობა ძლიერ ესინამოვნა და დაიწყო ქანაობა და ვადაგორ-ვადამოგორება. ამასობაში უცებ სუფი ვადაუვარდა და დაკარგა. ბეერი ივეირა ქოთანმა, — მიძველეთ, ქუდი დაკარგეთ, მაგრამ მისი ვეირი-ლი ვერავენ გავიგო, და დარჩა უსუფოდ.

სუფის დაკარგვა ხატრონმა მხოლოდ მაშინ გავიგო, როცა სხელში მივიდა; მაგრამ რადან იზოვიდა?

ამის შემდეგ ბეერი რამ ვადაჭხდა ჩვენს ქოთანს. ჯერ იყო და ღობიომ გაუჭირა საქმე. ჩაჭერიდნენ შიგ ღობიოსა, დაასხამდნენ წებლსა და ჩასდგამდნენ ქოთანს ცეცხლში. გარედგან ცეცხლი სწვაჟდა, შიგნიდგან კიდევ ღობიოს გაჭქონდა ერთი უშველებელი ჩიუ-ჩიუი და ბუე-ბუეი!

ბეერ გაზაფხულიც მოვიდა. ჩვენი ქოთანს ვახესეს კარვად შიგნიდგანა და გარედგანა და შიგ ახლა ვებო ჩასდეს. ვრობო ჩუმაღ იყო, სრულიადაც არ აწუხებდა. ამიტომ ქოთანს არჩეინაღ და მოსკუნებით იღვა თაროსედ.

ერთსკელ-კი კინაღამ უბედურება შეემთხვა. ამოხარულიყო თაროსედ ციცა და უცებ თავს წასდგომოდა. ვებო ცოტად იყო ქოთანში. კატამ დრმაღ ჩაყო შიგ თავი, მაგრამ უკან ვვადარ ამოიღო, თავი შიგ ვაქაქდა. ბეერს ეცადა და ეწვალა მსუნაგი ციცუნია თავის დაღწევას, მაგრამ ვერას ვახდა. ბოლოს, ამ წვალებაში ქოთინანად მიწის მოიღო ტყაპანი.

ბუდი ქოთინისა: როგორღაც მოხდა, რბილს ალაგას დაეცა, თორემ ის თქვენს მტერს, როგორც ის მიიღწევადა.. კატა ძლიერს ვამოძვრა ქოთინდგანა და მოჭკურცხლა საითღაც.

ამის შემდეგ ქოთანს წენარად და არჩეინად ცხოვრობდა. მხოლოდ სუფისა ეხადვლებოდა ძლიერ. სუფის მაგივრად რადცა სის ხაფორტი ესურა; ეს-კი, აბა, რა სხინამოვნო იყო?

ერთხელ საფხულში ჩვენს ქოთანში მანონი შედგენეს
სამკელში გაატანეს ჰატარა მიხოს.

მიხოს სწორედ იმ გზაზედ მოუხდა გავლა, რომლითაც
პირველად ქოთანი მოიტანეს მეჭურჭლისგან. მიხომ დაღლი-

ლობა ივრძნო, — ქოთანი მძიმე იყო, დადგა ძირსა და ცოტა
ხანს დაისვენა. უცებ როგორღაც ხელი მოახვეწრა ქოთანს,
ქოთანი წაიქცა და დაღმართზედ სრიალით გასწია. გზაზე
მანონი თუთრად გამოჭეუჭეუებდა, სულ დაიღვბრა. ცარიელი

ქოთანის სტუნობით მივორბუდა ქვევით. ბედსედა აქაც არ-
 სად დაუსვდა ქვა, თორემ ცუდი დღე დაადგებოდა.

აგერ, ჩავიდა დაღმართის ბოლოში და ვაკეზედ განურ-
 და. ამასობაში მისომაც მიარბინა ქოთანთან და, წარმოიდგი-
 ნეთ, მისი გაკვირვება: იქვე, ქოთანთან, ვედო სწორედ ის
 სუფი, რომელიც მისოს ძამას დაეკარგა კახსედა, ქოთანი რომ
 მოჭქონდა მეჭურჭლისგანა.

მისომ აიღო სუფი, დახურა ქოთანსა და გულში გაი-
 ფიქრა: აი ამასეა ნათქვამი სწორედ: „დაგორდა ქოთანი და
 იპოვა სუფიო“... მაგრამ ე მანონი რომ დავდვარე, ამისი
 რაღა ვთქვამ, არ ვიცით?

ყოფლიყო.

რუკას მნიშვნელობა

ს — სთქვა ბიძია ბობძა, — მე დაგი-
სატყუე აგრეთვე კავკასიის სრული
რუკა, რადგან ძალე ერთად ვიმოგზავ-
რებთ იქა და მისი აღრევე შეს-

წავლბ თქვენთვის სასურველი და საჭი-
რო არის ძაძსადაძმე. ეს რუკა დახატულია უფრო დიდი მამტა-
ბით, ვიდრე წინანდელი ინგლისისა. ამ მამტაბით ერთი გოჯი
უდრის სამს ვერსს.

— რა ბეგრი ხაზები და წურტალებია, ბირეთვე სხვადა-
სხვა ნიშნები ამ რუკასედა, — სთქვა ვილლიმ.

— ძართალი შენიშვნა, — უნასუსა ბიძია ბობძა, — გსურთ შეის-
წავლოთ ისე რუკის წაკითხვა, რომ შეგეძლოთ ეოველი ნიშნის
გაგებბა?

— გუგლით და სულითა გვსურს, — წამოიძახა ვილლიმ; — მე
ძსად ვარ შევისწავლო მისი დახატვაცაკი!

— გმადლობ ძეგისთვის, ძაგრამ ამას უნებოდაც შეისწავ-
ლით თავისს დროსედა, ეხლბაკი ეურბადლება ძიბქციეთ რუკა-
სა: მე ეოველ ხაზ-ნიშნის მნიშვნელობას აგისსნით, — მიუგო
ბიძია ბობძა: მოძსნო გარეგანი ხაზი, რომელიც მე შემოესა-
ზე და მოხრდ. ლე, ნიშნავს ქვეყნის გარეგანს სასეს ანუ კონ-
ტურს; როგორბადც გარეგანი გეგმა, ისე ეს აჩვენებს მხოლოდ
ძოვებანილობას, ეალიბს ქვეყნისას.

— ერთი მუხედეთ, თქვენი ჭირიძე, — სთქვამს ტომმა, — რამდენი მრუდე სახსია გასმუდოვამოსმული!

— ჭეშმარიტი შენიშვნაა, — მიუგო ბიძის ბობბა. — ეს იმიტო ბიხსნება, რომ კავკასიანს ორთავე მხარეს ზღუბი აკრძებს

შავი და კანკიისა. ესენი არიან მიწესნი ამ გვარ ბრუდე მო-
საზულობისა. ჩაჭმულს, ჩაღრმავებულს ადგილებს ნაპირებზედ
უწოდებენ უბეებს, ნავთსადგურებს, დანარჩენი ბრუდე სასებო-
კი ზღვის კიდეებს, ზღვის ნაპირებსა ნიშნავენ. ბრუდე საზი
ჩრდილოეთ მხარეს ნიშნავს—რუსეთის საზღვარს, სოლო სამხრე-
თისა—ოსმალეთ—ეიხილობაშისას, სპარსეთისას.

— ეს სუეველა კარგი, მაგრამ ეს სხვა-და-სხვა მხარეს შუამ-
გასმული შავი მსხვილი სასები რაღას ნიშნავენ? — იკითხა ტომმა.

— ესენი გრძელ გაჭიმულს მთებს, ანუ მთა-გრესილებს
ნიშნავენ, — მიუგო ბიძა ბობმა. აბა დააკვირდით, აქ თქვენ
დაინახავთ გრძელს მთაგრესილს, რომელიც შუაზედ აბობს
მთელს კავკასიანს ერთი კუთხიდან მეორე კუთხემდის. ამ
მთებს დიდს მთაგრესილს უწოდებენ; ქვეითკი კავკასიის მთა-
გრესილია.

— ეს სხვილი ჭიბუელებივით დაკლანკილი სასები რაღას
ნიშნავენ? — იკითხა ვილლიმ.

— მდინარეებსა, — მიუგო ბიძა ბობმა. — დარწმუნებული
ვარ უყურადღებოდ არ დანტოვებთ, რომ ეველა მდინარეებს სა-
თავე მთებში აქვთ და აქედან ერთიან ზღვასა.

— აი, მაგალითად, მტკვარი. მისი სათავე კავკასიის—სო-
ღანლულის მთებშია და კანკიის ზღვას ერთვის. მას ემატება
კიდევ შემდეგი დიდრინი მდინარეები: არეზი, რომლის სათავეც
ოსმალეთის მთებშია, ღიბსვი, არაგვი, იორი, ალაზანი. ამათ
სათავე კავკასიის მთებშია.

— ძე ვსუდავ აქ ჰატარ-ჰატარა წრეებს ანუ რგოლებს და
კვერდით წარწერები უხის. ნეტავი ეს რაღას უნდა ნიშნავდეს? —
იკითხა ტომმა.

— ისინი ქალაქებსა ნიშნავენ! — მიუგო ბიძა ბობმა, — აი,
მაგალითად, ეს ტფილისია, საქართველოს დედა-ქალაქი.

— ნუ თუ დედა ქალაქი ესეთა ჰატარა? — განცვიფრე-
ბით იკითხა ვილლიმ.

— სრულიდაც არა! — მიუგო ბიძია ბობბა, — მაგრამ პატარა მამულებით არის დახატული რუკაზედ, როგორც ეს უკვე აგისხენით; ქალაქებს საზოგადოდ უჭირავთ ადგილი არა უმეტეს ქინძისთავის თავისა.

— მაგას ვეკლავფერს კარგად მიუხედავად, მაგრამ ჩემი ვერადღება მიიქცია პატარა ვერებმა. — ვერ გამოვიდა, რისთვის მოუხდათ მისი დახატვა, — სთქვა ტომმა.

— აი რისთვის, ჩემო კარგო, — მიუგო ბიძია ბობბა. მათა შორის ზოგიერთი მან მღაღღია და აი სწორედ ამგვარ ვერებით აღნიშნავენ ხოლმე უმძღვეს მთებს. კავკასიის დიდ მთაგრეხილის დასაწყისში ჩვენ ვხედავთ ვერს, რომელიც ნიშნავს იალბუხის მთის მწვერვალს. ამ მთის სიმაღლე ხუთი ვერსია და მუდამ თოვლი ძვეს ზედა; იშვიათად თუ ვიხსენებთ პღირსებია მის მწვერვალს ახლა.

— ბუერი რამ გვიამბოვთ ვერადღების ღირსი დღესა, — სთქვა ტომმა, — ერთი ესეც შეგვატეობინეთ, ჩვენს კედლებზედ ჩამოკიდული რუკები რად არიან ფერადად დახატნი?

— მაგასაც ამ წუთას აგისხენით, — მიუგო ბიძია ბობბა. — რუკებს ხატავენ ფერადად იმიტომ, რომ ერთი ქვეყანა, სახელმწიფო და მხარე გაირჩეს მეორისგან. აი ოთახში მაქვს ფერადი რუკა კავკასიისა, რომელსაც სვალ ვიხეხებთ.

მთხი წმინტილი რუკისა

მეორე დღეს ბიძია ბობბა მართლაც ჩამოიტანა ერთი კავკასიის რუკა, რომელიც სიღიდით დასაწავლებლის კედელზედ ჩამოკიდულ რუკის ტოლად იყო.

— აი, ბაღღებო, რუკა, — სთქვა ბიძია ბობბა, — რომელიც გვიხეხებს ეოველს ნაწილს, კუთხეს და გუბერნიას კა-

კვასინას, კავკასია იყოფება შვიდ გუბერნიად და ოთხ ოლქად, თემად. თვითიველი მათგანი შემოხსნულ-შემოფარვლულია სსკვად-სსკვა ფერადით, რის გამოც ადვილად მიპასუვდრია, თუ სად იწყება ერთი გუბერნია და სად თავდება მეორე. ესეა რომ ჩვენ წინ გვედოს ფერადი რუკა ვვროპისა, — განაგრძო ბიძია ბობბა, — ძლიერ ადვილად შევიძლებდით გაგვეჩინა ერთი სასკელმწიფო მეორესაგან. მაგრამ ამას ესეა თავი დავხებოთ და შევუდგეთ კავკასიის რუკის შესწავლას. გეტყვით, როგორ შევიძლება ადვილად შესწავლა ამ გვარ რუკისა. რუკა უნდა გაშალეთ ან ჩამოჭკიდოთ კედელსუ და დააკვირდეთ. ზევითა მხარე ამის მიქცეული იქნება ჩრდილოეთისაკენ. ბოლო ანუ ქვეითა — სამხრეთისაკენ.

— როდესაც ჰირდაჰირ უეურებთ ჩრდილოეთის მხარეს, მაშინ დანარჩენი სამი მხარე საით იქნება? — ჰკითხა ბიძია ბობბა ვილლის.

— სამხრეთი იქნება ჩემს უკან, აღმოსავლეთი — მხარ-მარჯვნივ, დასავლეთი — მხარ-მარცხნივ, — მიუგო ვილლიმ.

— მაშასადამე, ზემო მხარე რუკასი იქნება ჩრდილოეთი, — განაგრძო ბიძია ბობბა.

— მის ქვედა მხარეს-კი — სამხრეთი, — განაგრძო ტომბა.

— აბა, არ შევიძლიან მომიგო, რომელი ნაწილი რუკასი იქნება აღმოსავლეთი, რომელი დასავლეთი? — ჰკითხა ბიძია ბო ა.

— მარჯვნივ მხარეს იქნება აღმოსავლეთი, ხოლო მარცხნივ დასავლეთი, — მიუგო ტომბა.

— მართალია! არ დავიწყეთ მაშ, რაზედაც დღეს ვილანარაკეთ და რაც გამოვიკვლიეთ, — სთქვა ბიძია ბობბა. რუკა

ძირს იქნება გაშლილი, თუ კედელზედ კვიდება, სულ ერთია, უნდა განსთავდეთ უოველთვის, რომ თავი მისი ჩრდილოეთია, ბოლო—სამხრეთი, მარჯვენა მხარე—აღმოსავლეთი, მარცხენა—დასავლეთი.

გამოცანა-სიმართლა

დედა მესობლისას კავიდა საღაპარეკოდ და შვილები დაბრიგა: „ვინმლო, სანამ მოვიდოდე, ხმა არ ამოიღოთო“. შვილებმაც ზირობა მისცეს, — კარგით. დედა რომ წავიდა, ოთახში უცებ ქათამი შევიდა და ძაგიდასედ მესტა. ზირკული გაუჯავრდა:

— აქმაო!

მეორემ მოაგონა:

— აღარ გასსოვს, დედამ რა სთქვაო? და გაჩუქდა.

მესამეს კრინტი არ დაუძრავს.

ვინ უფრო უკედ შესრულა დედის სიტყვა?

ნიკო

შობის ხის მოხართავი

თონლოდ მოხარმულ კვერცხიდაგან გამოსწუწნეთ ცილა და გული და გააკეთეთ სათამაშოები.

ზირველს სათამაშოს, „ბუ“-ს, № 1—თვალების მაგივრად, კვერცხის ბოლოსზედ ქაღალდის რგოლები მიაკარით, შუაში ხავერდის ნაჭრები გაუკეთეთ და გარშემო სხივი დაუსატეთ. ეურები, ცხვირი და ფეხები შეიძლება ზურის გულისა ან სანთლისა გაუკეთდეს. კუდს წითელი თიფთიკიდან გამოსჭრით და ფეხების უკან მიაკრავთ. თავსა და ფრთებს შავად შეუღებავთ. დანარჩენს—როგორც მოისურვებთ.

მეორე სათამაშოს მაძალს, № 2 კისერი, თავი და ფეხები სანთლისა გაუკეთეთ. თვალების მაგივრად ბჭვერიძლა მძივები ჩაუსწით, თავსა და ბოლოს ფრთები დაურჭეთ და ჩინკარტის ქვეშ ორი წითელი

ნაჭერი მიაკარით. ფრთები ჭრელი საღებავით დაუსატეთ.

რ ე ბ უ ს ი

შინაარსი 1906 წლის ჟურნალ „ნაკადულისა“.

ღ ე ქ ს ე ბ ი

1. ნაძვები.—შ. მღვიმელისა	I
2. ზამთარი.—შ. მღვიმელისა	II
3. ცხენობანა.—შ. მღვიმელისა	III
4. ლექსი (ვუძღვნი ლეოს).—შ. მღვიმელისა	IV
5. გიგლა და ვანა.—ბ. ახოსპირელისა	V
6. ჩვენი ციკა.—დ. თომაშვილისა	VI
7. გაზაფხული.—შ. მღვიმელისა	VII
8. ხეების საუბარი.—თეოდ. კანდელაკისა	VIII
9. კურდღლის სიმღერა.—ვაჟა-ფშაველასი	IX
10. მოლაღურის ტირილი.—ი. ევდოშვილისა	X
11. გარეული ღორი.—აკაკისა	XI
12. მერცხალს.—შ. მღვიმელისა	XII
13. არიფანა.—შ. მღვიმელისა	XIII
14. სიციხიანი.—შ. მღვიმელისა	XIV
15. ტყის სურათები.—ვაჟა-ფშაველასი	XV და XVI
16. პატარა ძიძა.—შ. მღვიმელისა	XVII
17. ჯიხვი.—აკაკისა	XVIII
18. ბებია და შალიკო.—ი. ევდოშვილისა	XIX
19. მერცხლის სიმღერა.—ვაჟა-ფშაველასი	XX
20. ქურდი ციკა.—დ. ნინო წმინდელისა	XI
21. დაცდა.—აკაკისა	XXI
22. ქურდ-ბაცაცა კაჭკაჭი.—სასაცილო შგომთხვევა (რუსულ-ლიდგან) თ. კანდელაკისა	XII
23. პატარა.—შ. მღვიმელისა	XXII
24. საშობაო.—შ. მღვიმელისა	XXIV

მ თ ხ რ ე ბ ე ბ ი

1. პატარა მეკურტნე.—განდევგილისა	I
2. გლეხი და ვირი.—იგავი, ალ. მირიანაშვილისა	
3. თებროს სიზმარი.—მარიამ დემურიასი	
4. ფორთოხალი.—თარგმ. ელენე ცხვედაძისა	
5. ქურდობა.—თეოდოლე კანდელაკისა	II
6. ლომი, მელია და მეცხვარე.—იგავი, ალ. მირიანაშვილისა	
7. შობა ღამე.—მარიამ დემურიასი	

8. მდიდარი და ღარიბი.—იგავი, ალ. მირიანაშვილისა
 9. გამარჯვება.—თარგმანი ნინო მაჭავარიანისა
 10. მამა და შვილი.—თარგმანი ანეტასი
 11. ხერხი სჯობიან ღონესა.—X-სა
 12. ძაღლის მოსაზრება.—თარგმანი თეოფ. კანდელაკისა
 13. ხე კაკუნა და ყვავი.—ყიყლიყოსი IV
 14. ზამთარი და ყინვა.—თარგ. (რუსულიდან) ნ. თ.—სა
 15. პატარა ცელქის დღიური.—ანტონისა V
 16. ორი პურის მარცვლის ამბავი.—ცელქისა V და VI
 17. ფაფა თუ ფაფლეუკი.—დ. ნახუცრიშვილისა
 18. მიიმუნები.—ირაკლი სურგულაძისა VI VII, VII, VIIIIX, X, და XI
 19. ობობას თავგადსავალი.—თბ. ვაგნერისა, თარგ. ალ. მკედლიშვილისა VII
 20. სპილო.—რუსულიდგან, თარგ. ნ. თ.—სა
 21. მამალი და მისი ნათესავები.—ვაგნერიდან, ანეტასი VIII
 22. კურდღლის საჩივარი.—უშინსკიდან ა. გედევანიშვილისა
 23. მებობლის კატა.—ინგლისურიდგან, ს. კ.—სა
 24. ათი პატარა მუშა.—ფრანგულით, ნინო თავქათაშვილისა
 25. მიხო და მწვანე კალია თ. რაზიკაშვილისა IX და X
 26. მამაცი მარო.—თარგმანი, ნ. თ.—სა
 27. ფელამუში.—ანასტასია ერისთავ-ხოშტარიასი XI
 28. ჯარის კაცუნები.—თარგმანი, ნ. თ.—სა
 29. ბელურას სიზმარი.—ყიყლიყოსი XII
 30. თამრიკოს ავადმყოფი. დ. დეკანოზიშვილისა XII და XIII
 31. გომბეშო.—ვაგნერიდგან, თარ. ინ-ანისა
 32. ობოლა.—ელ. დეკანოზიშვილისა XIII
 33. კკვიანი ჩოჩორი. რუსულით, ლ. ელიავესი
 34. რძე.—რუსულიდგან, ან. ამილახვრისა XIV
 35. დათუნას წერილები.—ყიყლიყოსი XIV და XV
 36. ფრთხილი ველა.—თბ. ვაგნერისა, თარგმანი ალ. მკედ-
 ლიშვილისა
 37. თავისუფლება.—ელენე დეკანოზიშვილისა XVI
 38. ეიულ სიმონის კაკაბი.—(ფრანგულით) თაფლიკოსი
 39. მურია და მამლაყინწა.—გ. მაიეშვილისა
 40. დედა-ენა.—კ. მარტვილელისა XVII
 41. ბაბა წაიყვანეს.—მარიამ დემურისი
 42. ბუმ-ბუმი.—(თარგმანი) თ. ლომაურისა XVIII

43. მკვებარა პავლია.—თ. რაზიკაშვილისა	XIX
44. კიდაობა.—ყიულიყოსი.	XX
45. ყველა ერთისათვის და ერთი ყველასათვის, (ვიშნევესკი-
სა), თარგმ. დ. ფალაიანდიშვილისა	
46. რეზოს პირველი დარდი.—სვ. ყიფიანისა	XXI
47. თხამ მგელი დაიჭირა.—(ფრანგულით) ყიულიყოსი	
48. ცრუ მორწმუნოება.—ლ. ბოცვაძისა	XXII
49. ყვავილე მებაღობს.—ინ-ანისა	
50. გოგის ნაამბობი.—ყიულიყოსი	XXIII
51. ბუ და ქორა.—ნ. ყ.—სა	
52. ცვარი წყლის ამბავი.—(გ. ვაგნერიდან). ინ-ანისა	
53. ვასოს ოცნება—განდევლისა	XXIV
54. აღილოობა.—ყიულიყოსი	
55. რისგან კეთდება რეზინის ბურთი.—(ვაგნერიდან) მა-
რიამ დემურისა	

ასტორიული ამბები

1. ჰერკულესის ამბავი.—ვ. ლორთქიფანიძისა	III, IV, VI, და VII
2. ორესტის ამბავი.—მისივე	IX, X, XI და XII

წიგანები

1. ლორი და მგელი,—ნ. წინამძღვრიშვილისა	II
2. ტიტუსია,—მამინ-სიბირიაკისა, თარგმანი დ. დეკანოზი-
შვილისა	III
3. ხელმწიფის შვილები და კოკლი მუქიანურე.—ან-მანისა	IV და V
4. მამა-შვილი.—ან-მანისა	VI და VII
5. მუშლი.—მამინ სიბირიაკისა, თარგმ. დ. დეკანოზი-
შვილისა	IX
6. სამი მეგობარი.—მამინ-სიბირიაკისა, თარგმ. დ. დეკა-
ნოზიშვილისა	XIV
7. ოქროს ქათამი.—დათ. კილოსანიძისა	XVII, XVIII და XIX
8. სამი ზარმატი.—(თარგმ. გერმანულიდან.) ვახტანგ
ერისთავისა	XX

გეოგრაფიული ცნობები

(თარგმანი ინგლისურით)

1. სოფლად სეირნობა	XIII
2. ცის სივრცედან გადმოხედვა.	
3. ოთხი უმთავრესი წერტილი	XIV
4. საიდან ჰქრის ქარი?	XV

5. ფერმა	
6. შხის დლიური გზა	XVI
7. ვარსკვლავები როგორ გვიჩვენებენ გზას	
8. შუა წერტილები	XVII
9. კომპასი ანუ ყიბლანა ზღვაში მოსიარულეთათვის	XVIII
10. სურათები და გეგმები	XIX
11. მასშტაბი.	XX
12. შემოზღუდულ სათიბის გეგმა	
13. სრული გეგმა შემოზღუდულ სათიბისა	XXI
14. საკლასო ოთახის სურათი	
15. სასწავლებლის გეგმა	XXII
16. სოფლის სურათი	XXIII
17. სოფლის გეგმა	
18. გეგმები და რუკები	XXIV
გასართობება, ანდაზება, გამოცანება, შარადება და რეპუსება	
1. პატიოსანი ველური.—დემნა გროველისა	I
2. გიბირი ძალღი.—დიმ. დეკანოზიშვილისა	
3. გემრიელი მსხალი.—მისივე.	
4. ამოცანა.	
5. გამოცანა.	
6. ხალხური.	
7. რებუსი.	
8. გასართობი.—ნ. წინ-შვილისა	II
9. ერთ სადღზე ბევრი ხალხი იყო...—მისივე	
10. სასწავლებელში.—მისივე	
11. ოფიცერი და მოსამსახურე.—შ. კინწურაშვილისა	
12. შარადები.	
13. გამოცანები.	
14. რებუსი.	
15. თევზაობა.	HI
16. გამოცანები.	
17. ხალხური ლექსები.	
18. რებუსი.	
19. მგლები და ცხვრები.	IV
20. უჯრების ამოცანა	
21. სახუმარო კითხვა.	
22. სათამაშო ქალაქში ადამიანის გაძვრენა.	
23. ანექლოტები.	
24. სახუმარო ამოცანები.	
25. გამოცანები.	V
26. შარადა.	
27. სახუმარო ამოცანები.	
28. უჯრების ამოცანა	

29. რებუსი	
30. ბატის სახელი. მ. კინწურაშვილისა	VI
31. შარადა.	
32. გამოცანა.	
33. გასართობები.	VII
34. ახირებული კითხვა.	
35. ანდაზები.	
36. გამოცანები.	
37. ანდაზები.	VIII
38. გამოცანები.	
39. გასართობი. — ალ. მქედლიშვილისა	IX
40. მებღვაურის პასუხი. — ანტონისა	
41. უჯრების ამოცანა. — ნ. წინამძღვარიშვილისა	
42. ანდაზები.	
43. გამოცანები.	
44. შარადა.	
45. ბეკედის დამწვარ ძაფზედ ჩამოკიდება	X
46. გამოცანა.	
47. შარადა.	
48. რებუსი.	
49. გრდემლი. — დიმ. დეკანოზიშვილისა.	XI
50. პულვერიზატორის გაკეთება.	
51. არითმეტიკული ამოცანა.	
52. გამოცანები.	
53. შარადა.	
54. თვალი გვატყუებს	XII
55. შეადგინეთ ცხრა წუმწუმისაგან სამი ოთხ-კუთხი.	
56. სახუმარო კითხვები.	
57. გამოცანები.	
58. შარადა.	
59. გასართობი.	XIII
60. გამოცანა.	
61. ამოცანები.	
62. უჯრების ამოცანა.	
63. ანოგრამა.	XIV
64. მეცნიერული	
65. გამოცანები	
66. ამოცანა	
67. შარად	
68. რებუსი.	
69. ბრიყვი მონადირეები	XV
70. არითმეტიკული ამოცანა	
71. შარადა	
72. გამოცანები	

73. ცხვარი-კამია ძაღლი	XVI
74. არითმოგრაფი	
75. ლექსი-გამოცანა	
76. გამოცანები	
77. გამოცანები	XVII
78. გამოცანა-ლექსი	
79. ბურთაობა	XVIII
80. გამოცანები	
81. შარალები	
82. კვერცხის კაცი	XIX
83. შარადა	
84. გამოცანა	
85. ვასართობი	XX
86. გამოცანა-ლექსი	
87. გამოცანა	
88. რებუსი	
89. ვასართობი	XXI
90. შარადა	
91. გამოცანა	
92. რებუსი	
93. ნახატი სანთელზედ	XXII
94. შარადა	
95. გამოცანები	
96. რებუსი	
97. უზარმაზარო ხე	XXIII
98. შარადა.	
99. რებუსი	
100. შარადა	XXIV.
101. ზმა	
102. გამოცანები	
103. მართალია?	
104. რებუსი	

მკაიხგელას წერაღება

1. ვია ა—ძესი	V
2. ელა მაჩაბლისა	VI
3. ვახტანგ წულუკიძისა	
4. რუსა და თინა ნაკაშიძეებისა	VII
5. ნინო ღ.	
6. შალვა გედევანოვისა	VIII
7. მირიან ბურკულაძისა	IX
8. მკა ნაკაშიძისა.	XI

მიიღება ხელის მოწერა

1907 წლისათვის

საქმაწვილო სურათებიან ჟურნალ

„ნ ა კ ა დ უ ლ ზ ე“

(მესამე წელიწადი გამოცემისა)

1907 წლის 1 იანვრიდან 1908 წლის 1 იანვრამდის. წლიურ
ხელის მომწერლებს მიეცემა:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადუ-
ლი“ მკირე წლოვანთათვის

12 წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“
მოზრდილთათვის.

დასურათებულა წაგება წდიურ ხელის მომწერთა საჩუქრად ანა
ნაკლებ ასის გვერდისა თითო.

პირველად მიეცემათ გრიმის ზღაპრები.

1907 წლიდან რედაქცია შეეცდება საქმაწვილო ჟურნალ
„ნაკადულის“ შინაარსის გაფართოვებას. წლიური ფასი ორივე გა-
მოცემისა დამატებით, ე. ი. 39 წიგნისა რჩება ისევ 5 მანეთა.
ნახევრის წლით 2 მ. 50 კ.; ცალკე პატარებისთვის 24 წიგნი —
3 მანეთი, მოზრდილთათვის 12 წიგნი—3 მანეთი. ხელის მოწერა
მიიღება წლიურად და ნახევარი წლით, თითო ნომერი ჟურნა-
ლისა პატარებისათვის ეღირება 15 კ. მოზრდილთათვის—25 კაპ.

1905 წლის ნაკადულის №№ ისყიდება 2 მან. ხოლო 1906
წლის №№ 3 მანეთად. ფულების შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნა-
წილადაც.

ჟურნალში მონაწილეობა აღგვითქვეს უველა ჩვენმა საუ-
კეთესო მწერლებმა და პედაგოგებმა.

ვთხოვთ ხელის მომწერლებს ადრესი გარკვევით დასწერონ,
დროზე შეგვატყობინონ ბინის გამოცვლა.

ხელის მოწერა მიიღება:

1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალოვის სახლ., № 8, ყოველ-დღე 9—2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიც.

2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა.

3) წიგნის მაღაზია „Новая рѣчь“-ში, გოლოვინის პროსპ.

4) წიგნის მაღაზია „Образование“-ში, მიხაილოვის ქუჩაზე.

5) შუთაისი. წიგნის მაღაზია „კოლხიდაში“.

6) ბაქო. ანა გრიგორის ასულ ევანიასთან და ნინო ქიხოსროს ასულ დეკანოზიშვილთან.

7) ბათუმი. მარიამ ივანეს ასულ ელიავასთან, კნენა სოფიო ნაკაშიძესთან და „Черноморскія Новости“-ს რედაქციაში.

8) შვირილა. წიგნის მაღაზია „ივერიაში“.

9) ოჯურბეთი. წიგნის მაღაზია „იმედში“.

10) თელავი. საზოგადო ბიბლიოთეკაში ბ. გოშაძესთან.

11) ელისავეტროპოლი. ბ. კონსტანტინე ოდიშარისთან.

12) ახალციხე. სამოქალაქო სასწავლებლის ინსპექტორ ბ. ქიქოძესთან.

13) ფოთი. თავ. ვლადიმერ აბაშიძესთან.

რედაქტორი: მ. ი. დემურია.

გამომცემელი: თავ. პ. ი. თუმანიშვილი.